

P
O
R
A
D
C
E

6

PLATEBNÍ STYK

2026
31. ročník

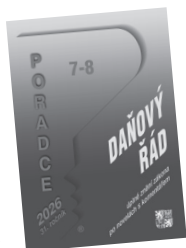
novelizovaný zákon
s komentářem

■ Poradce 7–8/2026

Daňový řád s komentářem

Daňový řád upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní. Správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Základem pro správné zjištění a stanovení daně je daňové tvrzení podané daňovým subjektem. Rozsáhlá novela daňového řádu má dělenou účinnost. Část novely nabyla účinnosti 1. července 2025 a část novely nabývá účinnosti 1. ledna 2026.

■ Poradce 9–10/2026

Zákon o daních z příjmů s komentářem

Projekt jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatelů je postaven na koncepci měsíčního hlášení individualizovaných údajů o jednotlivých zaměstnancích. Nově bude moci správce daně získávat údaje o jednotlivých zaměstnancích již v průběhu roku prostřednictvím systému jednotného měsíčního hlášení podle nového

zákona o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele.

V komentáři se dočtete o všech podstatných změnách týkajících se daní z příjmů.

legislativa

■ ZÁKON O PATEBNÍM STYKU

Zákon č. 370/2017 Sb. s komentářem.....2

MGR. PETR TARANDA

- Obecná ustanovení 7
- Osoby oprávněné poskytovat platební služby a vydávat elektronické peníze..... 22
  - » Základní ustanovení..... 22
  - » Platební instituce..... 23
  - » Správce informací o platebním účtu 45
  - » Poskytovatel platebních služeb malého rozsahu... 54
  - » Instituce elektronických peněz..... 59
  - » Vydavatel elektronických peněz malého rozsahu... 80
- Platební systémy 87
  - » Přístup k platebním systémům..... 87
  - » Platební systém s neodvolatelností zúčtování 88
- Práva a povinnosti při poskytování platebních služeb a vydávání elektronických peněz 104
  - » Práva a povinnosti při poskytování platebních služeb 104
  - » Práva a povinnosti při vydávání elektronických peněz..... 153
- Zvláštní ustanovení o některých platebních účtech 156
  - » Porovnatelnost služeb spojených s platebním účtem 156
  - » Změna platebního účtu 160
  - » Základní platební účet..... 166
- Bezpečnost v oblasti platebního styku..... 173
- Přestupky..... 177
- Dohled a kontrola 189
- Ustanovení společná, přechodná a závěrečná 204

Zákon o platebním styku

Zákon č. 370/2017 Sb. s komentářem

Mgr. Petr Taranda

Zákon o platebním styku upravuje poskytování platebních služeb, odpovědnost poskytovatelů, práva uživatelů platebních služeb, pravidla pro provádění plateb, elektronické peníze a jejich bezpečnost. Zákon byl vícekrát novelizován, přičemž dosud nejrozsáhlejší novela byla provedena zákonem č. 129/2022 Sb. V roce 2025 byl zákon o platebním styku novelizován dvěma novelami, které přinesly změny a jsou také zapracovány v komentáři.

Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku (dále jen „zákon“) nabyl účinnosti dne 13. 1. 2018. **Tímto zákonem byla do našeho právního řádu transponována druhá evropská směrnice o platebních službách, která je odborně veřejnosti známa coby směrnice PSD2.** Tento zákon obsahuje řadu institutů, které jeho předchůdce z roku 2009 neobsahoval, přičemž se jedná především o nové platební služby nepřímého dání platebního příkazu a informování o platebním účtu. Zákon ovšem v řadě otázek zachoval kontinuitu s dřívější právní úpravou a v podstatě přebírá ustanovení, která byla obsažena již u jeho předchůdce, tj. v zákoně o platebním styku z roku 2009.

Třeba uvést, že **směrnice PSD2, která je výsledkem kompromisu mezi zástupci členských států EU, Evropskou komisí a Evropským parlamentem, vyvolává určité interpretační a aplikační problémy.** To se pochopitelně odráží i v rámci její české transpozice. Z toho důvodu proto je třeba v praxi nezdídku hledat uspokojivé odpovědi na otázky, které se v aplikační praxi mohou vyskytnout. **Největším pomocníkem bývá obvykle judikatura, pakliže je navíc v daný okamžik již dostupná.**

Zákon byl vícekrát novelizován, přičemž dosud nejrozsáhlejší novela byla provedena zákonem č. 129/2022 Sb. Tato novela reagovala na nejčastější problémy, které se vyskytovaly v aplikační praxi, provedla dílčí změny v licenčních požadavcích pro poskytovatele platebních

služeb malého rozsahu a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu, provedla úpravu přístupu k platebním účtům nebankovními poskytovateli platebních služeb a zavedla veřejnoprávní sankce za porušování podmínek poskytování služby dynamické směny měn. Kromě toho též např. přikročila ke změnám v oblasti správního trestání.

Další z významnějších novel byla provedena zákonem č. 32/2025 Sb., který se hlavně pokouší zohlednit podmínky obsažené v nařízení DORA i další poznatky získané z aplikace tohoto zákona. Jelikož určitá ustanovení tohoto zákona byla přijata až v průběhu legislativního procesu v parlamentu a nejsou proto součástí důvodové zprávy, lze hůře dokumentovat a rozpoznat úmysl zákonodárce ve vztahu k těmto ustanovením, který bývá právě součástí této důvodové zprávy.

Jelikož tento komentář je svým rozsahem předem limitován, nemůže si klást větší cíle, než poskytnout toliko základní informace z uvedené oblasti. Lze proto doporučit, aby si zájemci o tuto problematiku, kteří mají potřebu proniknout do největších podrobností i detailů, prostudovali kromě tohoto komentáře též další dostupnou odbornou literaturu a rozsáhlejší komentáře pro danou oblast, které mají nezřídka rozsah cca až 1 000 stran.

**Komentář vychází z právního stavu
k 1. 10. 2025.**

Seznam zkratek v komentáři:

- Česká národní banka – použitá zkratka „**ČNB**“;
- Česká obchodní inspekce – použitá zkratka „**ČOI**“;
- Evropský orgán pro bankovníctví – použitá zkratka „**EBA**“;
- Evropský orgán pro cenné papíry a trhy – použitá zkratka „**ESMA**“;
- Evropské sdružení volného obchodu – použitá zkratka „**ESVO**“;
- Evropská unie – použitá zkratka „**EU**“;
- Jednotná oblast pro platby v eurech – použitá zkratka „**SEPA**“;
- Druhá směrnice o elektronických penězích – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES z 16. 9. 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnosti dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES

a o zrušení směrnice 2000/ES – použita zkratka „**směrnice EMD2**“

- Druhá směrnice o platebních službách – směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 z 25. 11. 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES – použita zkratka „**směrnice PSD2**“;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009 ze dne 16. 9. 2009 o přeshraničních platbách ve Společenství a zrušení nařízení (ES) č. 2560/2001 – použita zkratka „**nařízení CBP**“;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 z 24. 11. 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES – použita zkratka „**nařízení EBA**“;
- Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. 6. 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 – použita zkratka „**nařízení CRR**“;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016 z 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES - „**nařízení GDPR**“
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 241/2014 z 7. 1. 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro kapitálové požadavky na instituce – použita zkratka „**nařízení Evropské komise 241/2014**“;
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/2055 z 23. 6. 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy v oblasti spolupráce a výměny informací mezi příslušnými orgány, které se týkají uplatnění práva na usazování a volného pohybu služeb platebních institucí – použita zkratka „**nařízení Evropské komise 2017/2055**“;
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389 z 27. 11. 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy týkající se silného ověření klienta a společných a bezpečných otevřených standardů komunikace – použita zkratka „**nařízení Evropské komise 2018/389**“;
- Nařízení (EU) 2022/2554 o digitální provozní odolnosti finančního sektoru - „**nařízení DORA**“;
- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/410 z 29. 11. 2018, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podrobnosti a strukturu informací, jež mají v oblasti platebních služeb příslušné orgány oznamovat Evropskému orgánu pro bankovníctví podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 – použita zkratka „**nařízení Evropské komise 2019/410**“;
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/32 z 28. 9. 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU, pokud jde o regulační technické normy pro standardizovanou terminologii Unie pro nej-reprezentativnější služby spojené s platebním účtem – použita zkratka „**nařízení Evropské komise 2018/32**“;
- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/33 z 28. 9. 2017, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o standardizovaný formát výpisu poplatků a jeho společný symbol podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU – použita zkratka „**nařízení Evropské komise 2018/33**“;
- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/34 z 28. 9. 2017, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o standardizovaný formát sdělení informací o poplatcích a jeho společný symbol podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU – použita zkratka „**nařízení Evropské komise 2018/34**“;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/751 z 29. 4. 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce – použita zkratka „**nařízení MIF**“;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 260/2012 z 14. 3. 2012, kterým se stanoví technické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009 – použita zkratka „**nařízení SEPA**“;

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/44/ES z 6. 5. 2009, kterou se mění směrnice 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry a směrnice 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění, pokud jde o propojené systémy a pohledávky z úvěru – použitá zkratka „**směrnice 2009/44/ES**“;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. 11. 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu – použitá zkratka „**Solventnost II**“;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU z 26. 6. 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS – použitá zkratka „**směrnice o konsolidovaných účetních závěrkách**“;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. 5. 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry – použitá zkratka „**směrnice SFD**“;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU z 23. 7. 2014 o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky – použitá zkratka „**směrnice PAD**“;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU z 25. 10. 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES – použitá zkratka „**směrnice o právech spotřebitelů**“;
- Vyhláška č. 454/2017 Sb., o informačních povinnostech některých osob oprávněných poskytovat platební služby nebo vydávat elektronické peníze – použitá zkratka „**vyhláška č. 454/2017 Sb.**“;
- Vyhláška č. 1/2018 Sb., o žádostech a oznámeních k výkonu činnosti podle zákona o platebním styku v platném znění – použitá zkratka „**vyhláška č. 1/2018 Sb.**“; která byla nahrazena vyhláškou č. 1/2022 Sb.,
- Vyhláška č. 7/2018 Sb., o některých podmínkách výkonu činnosti platební instituce, správce informací o platebním účtu, poskytovatele platebních služeb malého rozsahu, instituce elektronických peněz a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu v platném znění – použitá zkratka „**vyhláška č. 7/2018 Sb.**“;
- Vyhláška č. 14/2018 Sb., o platebních systémech s neodvolatelností zúčtování v platném znění – použitá zkratka „**vyhláška č. 14/2018 Sb.**“;
- Vyhláška č. 74/2018 Sb., o službách spojených s platebním účtem, na které se vztahuje jednotné označení v platném znění – použitá zkratka „**vyhláška č. 74/2018 Sb.**“;
- Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách – použitá zkratka „**zákon o bankách**“;
- Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance – použitá zkratka „**zákon o ČNB**“;
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád – použitá zkratka „**správní řád**“;
- Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu – použitá zkratka „**zákon proti praní špinavých peněz**“, v rámci evropské legislativy tzv. předpisy „AML“;
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – použitá zkratka „**občanský zákoník**“;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník – použita zkratka „**trestní zákoník**“;
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení – použitá zkratka „**insolvenční zákon**“;
- Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách – „**zákon o cenách**“;
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád – „**občanský soudní řád**“;
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele – „**zákon o ochraně spotřebitele**“;
- Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru – „**zákon o spotřebitelském úvěru**“;
- Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů – „**zákon o ochraně hospodářské soutěže**“;
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – „**zákon o přestupcích**“;

Přehled ustanovení zákona

str.

ČÁST PRVNÍ	OBECNÁ USTANOVENÍ	§	1 – 4 ...	7
ČÁST DRUHÁ	OSOBY OPRAVNĚNÉ POSKYTOVAT PLATEBNÍ SLUŽBY A VYDÁVAT ELEKTRONICKÉ PENĚZ			
HLAVA I	ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ	§	5 – 6 ...	22
HLAVA II	PLATEBNÍ INSTITUCE			
Díl 1	Základní ustanovení	§	7 – 8 ...	23
Díl 2	Povolení k činnosti platební instituce	§	9 – 14 ...	25
Díl 3	Některé podmínky výkonu činnosti platební instituce	§	15 – 31 ...	28
Díl 4	Výkon činnosti platební instituce a zahraniční platební instituce v hostitelském členském státě	§	32 – 40 ...	39
HLAVA III	SPRÁVCE INFORMACÍ O PLATEBNÍM ÚČTU			
Díl 1	Základní ustanovení	§	41 ...	45
Díl 2	Povolení k činnosti správce informací o platebním účtu	§	42 – 45 ...	45
Díl 3	Některé podmínky výkonu činnosti správce informací o platebním účtu ..	§	46 – 49 ...	47
Díl 4	Výkon činnosti správce informací o platebním účtu v hostitelském členském státě	§	50 – 57 ...	49
HLAVA IV	POSKYTOVATEL PLATEBNÍCH SLUŽEB MALÉHO ROZSAHU			
Díl 1	Základní ustanovení	§	58 ...	54
Díl 2	Povolení k činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu	§	59 – 64 ...	55
Díl 3	Některé podmínky výkonu činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu	§	65 – 65a ...	59
HLAVA V	INSTITUCE ELEKTRONICKÝCH PENĚZ			
Díl 1	Základní ustanovení	§	66 – 67 ...	59
Díl 2	Povolení k činnosti instituce elektronických peněz	§	68 – 73 ...	61
Díl 3	Některé podmínky výkonu činnosti instituce elektronických peněz	§	74 – 90 ...	64
Díl 4	Výkon činnosti instituce elektronických peněz a zahraniční instituce elektronických peněz v hostitelském členském státě	§	91 – 98 ...	76
HLAVA VI	VYDAVATEL ELEKTRONICKÝCH PENĚZ MALÉHO ROZSAHU			
Díl 1	Základní ustanovení	§	99 ...	80
Díl 2	Povolení k činnosti vydavatele elektronických peněz malého rozsahu	§	100 – 105 ...	82
Díl 3	Některé podmínky výkonu činnosti vydavatele elektronických peněz malého rozsahu	§	106 – 106a ...	86
ČÁST TŘETÍ	PLATEBNÍ SYSTÉMY			
HLAVA I	PŘÍSTUP K PLATEBNÍM SYSTÉMŮM	§	107 – 109 ...	87
HLAVA II	PLATEBNÍ SYSTÉM S NEODVOLATELNOSTÍ ZÚČTOVÁNÍ	§	110 – 126 ...	88
ČÁST ČTVRTÁ	PRÁVA A POVINNOSTI PŘI POSKYTOVÁNÍ PLATEBNÍCH SLUŽEB A VYDÁVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH PENĚZ			
HLAVA I	PRÁVA A POVINNOSTI PŘI POSKYTOVÁNÍ PLATEBNÍCH SLUŽEB	§	127 – 192 ..	104
HLAVA II	PRÁVA A POVINNOSTI PŘI VYDÁVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH PENĚZ	§	193 – 196 ..	153
ČÁST PÁTÁ	ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O NĚKTERÝCH PLATEBNÍCH ÚČTECH	§	197 – 202 ..	156
ČÁST ŠESTÁ	BEZPEČNOST V OBLASTI PLATEBNÍHO STYKU	§	221 – 225 ..	173
ČÁST SEDMÁ	PŘESTUPKY	§	226 – 236 ..	177
ČÁST OSMÁ	DOHLED A KONTROLA	§	237 – 248 ..	189
ČÁST DEVÁTÁ	USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ	§	249 – 280 ..	204

ZÁKON č. 370/2017 Sb., o platebním styku

ve znění

zákona č. 5/2019 Sb., zákona č. 298/2021 Sb., zákona č. 353/2021 Sb., zákona č. 129/2022 Sb., zákona č. 85/2024 Sb., zákona č. 265/2024 Sb., **zákona č. 32/2025 Sb. a zákona č. 152/2025 Sb.**

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾, zároveň navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie²⁾ a upravuje

- a) činnost některých osob oprávněných poskytovat platební služby a vydávat elektronické peníze, včetně činnosti těchto osob v zahraničí,
- b) účast v platebních systémech a vznik a provozování platebních systémů s neodvolatelností zúčtování,
- c) práva a povinnosti podnikatelů, kteří poskytují platební služby (dále jen „poskytovatel“), a uživatelů platebních služeb (dále jen „uživatel“),
- d) práva a povinnosti podnikatelů, kteří vydávají elektronické peníze (dále jen „vydavatel“), a držitelů elektronických peněz (dále jen „držitel“),
- e) práva a povinnosti podnikatelů, kteří prostřednictvím internetových stránek srovnávají úplaty za služby spojené s platebním účtem uplatňované různými poskytovateli (dále jen „provozovatel srovnávacích stránek“),
- f) používání jednotného označení služeb spojených s platebním účtem,
- g) postup při změně platebního účtu,
- h) přístup k platebnímu účtu.

k omentář k § 1

V tomto úvodním ustanovení zákona je vymezen **rozsah působnosti této právní normy**.

Byl doplněn odkaz na směrnice o platebních službách, o elektronických penězích, o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a o platebních účtech, které byly do našeho právního řádu takto transponovány. Dále je odkazováno na nařízení o přeshraničních platbách v eurech, nařízení o úhradách a inkasech v eurech a také nařízení o mezibankovních poplatcích, která se sice netransponují (jsou přímo použitelná), avšak zákonodárce stanovil přestupky za porušení povinností, které jsou těmito nařízeními stanoveny.

§ 2

Vymezení některých pojmů

- (1) Pro účely tohoto zákona se rozumí
  - a) platební transakcí vložení peněžních prostředků z platebního účtu nebo převod peněžních prostředků, je-li prováděna v rámci platební služby,
  - b) platebním účtem účet, který slouží k provádění platebních transakcí,
  - c) peněžními prostředky bankovky, mince, bezhotovostní peněžní prostředky a elektronické peníze,
  - d) platebním prostředkem zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi poskytovatelem a uživatelem, které jsou vztaženy k osobě uživatele a kterými uživatel dává platební příkaz,
  - e) inkasem převod peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává platební příkaz příjemce na základě souhlasu, který plátce udělil příjemci, poskytovateli příjemce nebo svému poskytovateli,
  - f) úhradou převod peněžních prostředků z platebního účtu plátce na platební účet příjem-

Poznámky jsou uvedeny na str. 223.

ce na základě platebního příkazu, který dává plátce přímo svému poskytovateli,

- g) trvalým příkazem platební příkaz plátce k provádění převodů peněžních prostředků z platebního účtu plátce v předem určených dnech nebo v pravidelně se opakujících intervalech,
  - h) možností přečerpání výslovné ujednání smluvních stran o zpřístupnění peněžních prostředků, které přesahují aktuální zůstatek na platebním účtu spotřebitele,
  - i) překročením faktické zpřístupnění více peněžních prostředků, než je zůstatek na platebním účtu nebo než je smluvená možnost přečerpání,
  - j) službou spojenou s platebním účtem platební služba nebo jiná služba poskytnutá v souvislosti s otevřením nebo vedením platebního účtu, včetně překročení, možnosti přečerpání, vydávání nástrojů uvedených v § 3 odst. 3 písm. c) bodech 1 až 3 a platebních transakcí prováděných těmito nástroji,
  - k) službou nepřímého dání platebního příkazu služba spočívající v dání platebního příkazu k převodu peněžních prostředků z platebního účtu jménem plátce poskytovatelem rozdílným od poskytovatele, který pro plátce vede daný platební účet, je-li platební příkaz dán prostřednictvím internetu,
  - l) službou informování o platebním účtu služba spočívající ve sdělování informací o platebním účtu prostřednictvím internetu poskytovatelem rozdílným od poskytovatele, který vede daný platební účet.
- (2) Pro účely tohoto zákona se dále rozumí
- a) členským státem stát Evropské unie nebo jiný smluvní stát Dohody o Evropském hospodářském prostoru,
  - b) jiným členským státem členský stát jiný než Česká republika,
  - c) domovským členským státem členský stát, ve kterém se nachází sídlo poskytovatele nebo vydavatele; nemá-li poskytovatel nebo vydavatel sídlo, pak členský stát, ve kterém se nachází jeho skutečné sídlo,
  - d) hostitelským členským státem členský stát,

který není domovským členským státem poskytovatele nebo vydavatele a ve kterém má poskytovatel nebo vydavatel pobočku, pověřeného zástupce nebo ve kterém jinak než prostřednictvím pobočky nebo pověřeného zástupce poskytuje služby,

- e) kvalifikovanou účastí kvalifikovaná účast podle čl. 4 odst. 1 bodu 36 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/20133),
- f) úzkým propojením úzké propojení podle čl. 4 odst. 1 bodu 38 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013,
- g) vedoucí osobou
  - 1. v případě právnické osoby člen jejího statutárního orgánu nebo jiná osoba, která jiným způsobem skutečně řídí její činnost, v případě platební instituce a poskytovatele platebních služeb malého rozsahu také osoba, která skutečně řídí jejich činnost v oblasti poskytování platebních služeb, a v případě instituce elektronických peněz a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu také osoba, která skutečně řídí jejich činnost v oblasti vydávání elektronických peněz nebo poskytování platebních služeb; je-li členem statutárního orgánu jiná právnická osoba, rozumí se vedoucí osobou také fyzická osoba, která ji v tomto orgánu zastupuje,
  - 2. v případě podnikající fyzické osoby osoba, která skutečně řídí její podnikání a v případě poskytovatele platebních služeb malého rozsahu také osoba, která skutečně řídí jeho činnost v oblasti poskytování platebních služeb,
- h) pobočkou
  - 1. obchodní závod nebo jeho část v jiném než domovském členském státě; všechny obchodní závody nebo jejich části v tomto členském státě se považují za jednu pobočku,
  - 2. provozovna v domovském členském státě, pokud není sídlem,
- i) pověřeným zástupcem ten, kdo na základě smlouvy s poskytovatelem jedná při uzavírání smlouvy o platebních službách nebo

při poskytování platebních služeb jménem poskytovatele, nebo ten, kdo na základě smlouvy s vydavatelem jedná při distribuci nebo zpětné výměně elektronických peněz jménem vydavatele; pověřeným zástupcem není zaměstnanec, prokurista ani člen statutárního orgánu poskytovatele nebo vydavatele,

j) skupinou seskupení složené z

1. osob vymezených v čl. 4, 5, 6 nebo 7 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 241/2014), které jsou vzájemně propojeny způsobem uvedeným v čl. 7, čl. 10 odst. 1 nebo čl. 113 odst. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013,
2. ovládající osoby a jí ovládaných osob, nebo
3. osob, jejichž statutární, řídicí nebo dozorčí orgán je z většiny tvořen stejnými osobami jako statutární, řídicí nebo dozorčí orgán jiné osoby uvedené v bodě 2,

k) platebním systémem systém s jednotnými pravidly, který slouží k provádění, zúčtování nebo vypořádání platebních transakcí.

(3) Pro účely tohoto zákona se dále rozumí

- a) plátcem uživatel, z jehož platebního účtu mají být odepsány peněžní prostředky k provedení platební transakce nebo který dává k dispozici peněžní prostředky k provedení platební transakce,
- b) příjemcem uživatel, na jehož platební účet mají být podle platebního příkazu připsány peněžní prostředky nebo jemuž mají být podle platebního příkazu peněžní prostředky dány k dispozici,
- c) platebním příkazem pokyn poskytovateli, jímž plátce nebo příjemce žádá o provedení platební transakce,
- d) dnem valuty okamžik, ke kterému je platební transakce evidována pro potřeby výpočtu úroku z peněžních prostředků na platebním účtu,
- e) referenčním směnným kurzem směnný kurz, který se použije jako základ pro přepočtení měn a který pochází z veřejně přístupného zdroje nebo byl poskytovatelem zpřístupněn,

- f) referenční úrokovou sazbou úroková sazba, která se použije jako základ pro výpočet úroku a která pochází z veřejně přístupného zdroje,
- g) jedinečným identifikátorem kombinace písmen, číslic nebo symbolů, kterými se podle určení poskytovatele identifikuje uživatel nebo jeho účet při provádění platebních transakcí,
- h) trvalým nosičem dat jakýkoli nástroj, který umožňuje uživateli uchování informací určených jemu osobně tak, aby mohly být využívány po dobu přiměřenou účelu těchto informací, a který umožňuje reprodukci těchto informací v nezměněné podobě,
- i) pracovním dnem den, kdy poskytovatel plátce nebo poskytovatel příjemce provádějící platební transakci obvykle vykonává činnosti potřebné pro provedení této platební transakce; nejde-li o provádění platební transakce, den, který není sobotou, nedělí nebo svátkem,
- j) provozní dobou část pracovního dne, kdy poskytovatel plátce nebo poskytovatel příjemce provádějící platební transakci obvykle vykonává činnosti potřebné pro provedení této platební transakce,
- k) osobou oprávněně pobývajícím v členském státě
  1. občan členského státu a jeho rodinný příslušník,
  2. cizinec pobývajícím na území České republiky přechodně nebo trvale podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky,
  3. cizinec, který na území České republiky požádal o udělení mezinárodní ochrany anebo kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zákona upravujícího azyl,
  4. cizinec pobývajícím na území České republiky podle zákona upravujícího dočasnou ochranu cizinců,
  5. osoba pobývajícím na území České republiky podle zákona upravujícího pobyt ozbrojených sil jiných států na území České republiky,
  6. osoba požívající na území České republiky výsad a imunit podle mezinárodního práva, nebo

7. osoba, která oprávněně pobývá na území jiného členského státu,
  - l) ověřením postup umožňující poskytovateli ověřit totožnost uživatele nebo oprávněné použití platebního prostředku nebo osobních bezpečnostních prvků uživatele,
  - m) osobním bezpečnostním prvkem prvek, který poskytovatel poskytl uživateli za účelem ověření,
  - n) citlivým údajem o platbách údaj, který může být zneužit k podvodnému jednání v oblasti platebních služeb, s výjimkou jedinečného identifikátoru a jména majitele platebního účtu v případě poskytovatele služby informování o platebním účtu nebo služby nepřímého dání platebního příkazu,
  - o) úvěrem jakákoliv forma dočasně poskytnutých peněžních prostředků.
- (4) Pro účely tohoto zákona se dále rozumí
- a) zúčtováním
    1. započtení peněžitých pohledávek, nebo
    2. splnění vzájemných peněžitých dluhů převodem peněžních prostředků,
  - b) příkazem k zúčtování pokyn účastníka platebního systému s neodvolatelností zúčtování nebo účastníka či provozovatele platebního systému s neodvolatelností zúčtování propojeného podle § 116, na jehož základě má být v souladu s pravidly platebního systému s neodvolatelností zúčtování (dále jen „pravidla systému“) provedeno zúčtování,
  - c) zúčtovatelem ten, kdo vede pro účastníky platebního systému s neodvolatelností zúčtování uvedené v § 111 odst. 1 písm. a) až h) nebo j) účet, na němž se provádí zúčtování,
  - d) clearingovou institucí ten, kdo provádí zúčtování započtením vzájemných pohledávek účastníků platebního systému s neodvolatelností zúčtování uvedených v § 111 odst. 1 písm. a) až h), j) nebo k),
  - e) provozním dnem pravidly systému stanovená pravidelně se opakující doba, během níž platební systém s neodvolatelností zúčtování přijímá a provádí příkazy k zúčtování a další úkony s tímto zúčtováním související.

komentář k § 2

Na tomto místě jsou vymezeny **některé základní pojmy, se kterými zákon dále pracuje**. Ve své podstatě jde o definice pro účely tohoto zákona, na rozdíl od některých jiných pojmů, které jsou definovány s obecnou platností. Děje se tak proto, že je bude třeba častěji používat i na jiných místech našeho právního řádu (např. platební služba, platební instituce, poskytovatel platebních služeb malého rozsahu apod.). Treba dodat, že většina definovaných pojmů byla převzata přímo ze směrnice o platebních službách. Na rozdíl od směrnice jsou však na tomto místě zákona definovány zejména ty pojmy, u nichž je to nezbytné. Jde proto o pojmy, jejichž obsah neplyne z pojmu samotného (tj. z obecného významu, který je tomuto pojmu přisuzován), a dále se jedná o pojmy, jejichž obsah nevyplyvá z kontextu právního předpisu.

■ Platební transakce

V odst. 1 písm. a) je definován pojem platební transakce. Zákonodárce vychází z toho, že **platební transakce zahrnuje vedle převodů i platební transakce iniciované příjemcem, uložené peněžních prostředků na platební účet nebo jejich výběr z platebního účtu**. Oproti tomu se za platební transakci nepovažují např. připsání úroků, odepsání poplatků, popř. započtení, tj. případy, kdy ke změně pohledávky evidované na účtu dochází, aniž by zde byla dána souvislost mezi plněním, které poskytovatel jménem plátce uskutečňuje. Koncepcí zákona vychází z toho, že v základním případě se platební transakce (půjde-li o převod peněžních prostředků) **účastní čtyři subjekty v podobě plátce, poskytovatele plátce, poskytovatele příjemce a příjemce. Není přitom vyloučeno, aby za určitých okolností některé z těchto subjektů splynuly**. Lze předpokládat, že plátce může v platebním příkaze určit jako příjemce sám sebe. Za takové situace je plátcem i příjemcem stejná osoba (např. v případě platby mezi různými účty téhož majitele). Nezřídka dochází k situaci, kdy plátce a příjemce mohou mít stejného poskytovatele, který potom v dané platební transakci vystupuje jako jediný poskytovatel. Lze připustit, že na jedné straně platební transakce splyvá osoba plátce nebo příjemce s osobou poskytovatele. To je typické v případech, kdy poskytovatel provádí plat-

bu (převod) svým jménem (plní svůj vlastní dluh) nebo platbu (převod) svým jménem přijímá (přijímá takto plnění své vlastní pohledávky). Dojde-li k takovémuto splnutí na obou stranách transakce (tj. v transakci vystupuje pouze jediný uživatel a jediný poskytovatel, který však současně jedná svým jménem), **nelze takovou operaci považovat za platební transakci.**

■ Platební účet

V odst. 1 písm. b) je definován pojem platební účet. Za platební účet se pro účely tohoto zákona považuje **účet, který slouží k provádění platebních transakcí. Jedná se takto nejen o účty, které slouží k provádění převodů, nýbrž i o účty, na které lze pouze vkládat nebo z nich vybírat peněžní prostředky.** Vedle těchto účtů splňují vymezení platebního účtu i některé tzv. **účty spořicí, pakliže na ně lze opakovaně vkládat anebo z nich vybírat peněžní prostředky.** Definici platebního účtu nenaplní účet v případě, že možnost majitele účtu disponovat peněžními prostředky na účtu je výrazně omezena předem dohodnutými podmínkami nebo vázána na další součinnost osoby, která takový účet vede. S přihlédnutím k této definici proto tato definice není naplněna např. v případě termínovaného vkladu nebo účtu stavebního spoření.

Zákonodárce vychází z toho, že tzv. úvěrové účty (tj. takové účty, které vede poskytovatel úvěru příjemci úvěru a které slouží k čerpání nebo splácení úvěru) **lze považovat za platební účty pouze při splnění určitých podmínek. Tj. jsou-li tyto peněžní prostředky z úvěrových účtů čerpány pomocí platební transakce ve formě převodu, může takový účet naplnit definici platebního účtu.** Musí být ovšem zkoumáno, co je cílem prováděných převodů. O platební účet se nejedná tehdy, jestliže transfer peněžních prostředků od příjemce úvěru k jím určeným příjemcům platby není jedním z cílů prováděných převodů, nýbrž pouze nutným způsobem distribuce úvěru a vystupuje-li v tomto transferu distributor úvěru jako plátc (nikoliv jako poskytovatel plátce). Úvěrový účet dále nemá charakter platebního účtu tehdy, pakliže provádění převodů představuje pouze způsob, kterým si poskytovatel úvěru zajišťuje kontrolu nad tím, že peněžní prostředky budou použity

v souladu s dohodnutými podmínkami pro čerpání takového úvěru. Důležitou otázkou, **zda se jedná o platební účet je proto třeba oddělit od otázky, zda se jedná o platební transakci, neboť pojem platební transakce není totiž vázán jen na platební účty.** To je dáno tím, že i peněžní prostředky vedené na jiném než platebním účtu lze použít k provedení platební transakce ve formě převodu. Takovou platební transakci lze poté charakterizovat jako platební transakci v režimu jednorázové platební transakce.

■ Peněžní prostředky

V odst. 1 písm. c) jsou definovány peněžní prostředky, které jsou považovány za **pohledávku z platebních služeb poskytovatele, přičemž k evidenci takové pohledávky slouží účet, jenž poskytovatel takto vede.**

■ Platební prostředek

V odst. 1 písm. d) je zákonodárcem definován pojem platební prostředek. Treba dodat, že tento pojem je jak v samotné směrnici, tak i v zákoně vymezen široce, aniž by toto vymezení z důvodu dynamického rozvoje v oblasti informačních a dalších technologií jakkoli zacházelo do větších podrobností. Z toho důvodu pod pojem platebního prostředku spadají jak hmotné předměty jako jsou např. platební karty, tak i soubory dohodnutých postupů jako je použití osobních čísel (PIN) nebo hesel nebo softwarové vybavení apod.

■ Úhrada, inkaso, trvalý příkaz

V odst. 1 písm. e) až g) jsou obsaženy definice úhrady, inkasa a trvalého příkazu. Zákonodárce vycházel z toho, že všechny uvedené definice jsou obsaženy v evropské úpravě, resp. v nařízení o úhradách a inkasech v eurech a ze směrnice o platebních účtech. Treba upozornit, že v případě definice **inkasa obsahuje tento zákon odchylku od definice inkasa obsažené v § 2694 občanského zákoníku.** Je to dáno tím, že definice obsažená v tomto zákoně reflektuje používání pojmu „inkaso“ v oblasti platebního styku i u širší veřejnosti.

■ Přecherpání a překročení

V odst. 1 písm. h) až i) zákonodárce v případě definice možnosti přecherpání a překročení vycházel z koncepce obsažené v zákoně o spotřebi-

telském úvěru, který možnost přečerpání vztahuje toliko k osobě spotřebitele.

■ **Služba spojená s platebním účtem**

V odst. 1 písm. j) je obsažen pojem služby spojené s platebním účtem, kdy je nutno zohlednit fakt, že pojem služba spojená s platebním účtem je širší než pojem platební služba. Samotný pojem proto **zahrnuje např. i platby prostřednictvím smének a šeků i úvěrové produkty navázané na platební účet.**

■ **Služba nepřímého daní platebního příkazu**

V odst. 1 písm. k) je zavedena definice pojmu služba nepřímého daní platebního příkazu, což je nová platební služba, která spočívá v **předání platebního příkazu, který dal plátce jeho poskytovateli.** V podstatě tak osoba, která službu nepřímého daní platebního příkazu poskytuje, **neprojevuje při jednání s poskytovatelem plátce svou vůli, nýbrž jedná jménem plátce a nemůže proto platební příkaz modifikovat.**

■ **Informování o platebním účtu**

V odst. 1 písm. l) zákonodárce definoval pojem služby informování o platebním účtu. Tato služba zahrnuje **sběr informací o platebním účtu (např. o jeho zůstatku), o uskutečněných transakcích prostřednictvím daného účtu a dalších informací, které mají být dostupné uživateli.** Definičním znakem této služby je její poskytování uživateli prostřednictvím internetu.

■ **Členský stát, domovský a hostitelský členský stát**

V odst. 2 písm. a) až d) zákonodárce zavádí pojmy členský stát, domovský a hostitelský členský stát. Hodí se dodat, že samotný pojem členský stát **zahrnuje pro účely tohoto zákona jak členské státy EU, tak i Island, Lichtenštejnsko a Norsko coby smluvní státy Dohody o Evropském hospodářském prostoru.**

■ **Vedoucí osoba**

V odst. 2 písm. g) je zakotven pojem vedoucí osoby, která v sobě zahrnuje **všechny členy statutárního orgánu, tj. i statutární orgán jako takový, pakliže je jednočlenný, a všechny osoby,**

kteří se podílejí na řízení dané osoby. Tato definice má svůj klíčový význam pro vymezení podmínek pro udělení povolení k činnosti pro jednotlivé poskytovatele platebních služeb dle tohoto zákona.

■ **Pobočka**

V odst. 2 písm. h) došlo k vymezení pojmu pobočka, která je definována **jako obchodní závod nebo jeho část v jiném než domovském členském státě nebo jako provozovna v domovském členském státě.** Nutno dodat, že všechny provozovny v jiném než domovském členském státě jsou klasifikovány jako jedna pobočka.

■ **Pověřený zástupce**

V odst. 2 písm. i) zákonodárce zavedl pojem pověřený zástupce. Smyslem této právní úpravy je **odlišit pověřeného zástupce od pojmu obchodního zastoupení, který je definován v § 2483 občanského zákoníku.** Pověřený zástupce se vymezuje tak, že jde o osobu, **kteří při uzavírání smlouvy o platebních službách nebo při poskytování platebních služeb jedná jménem poskytovatele. Pověřeným zástupcem není prokurista, zaměstnanec ani člen statutárního orgánu poskytovatele, i když i tyto osoby jednájí jménem poskytovatele.** Vymezení pověřeného zástupce má proto význam především pro platební instituce a instituce elektronických peněz, jejichž pověření zástupci podléhají souhlasu České národní banky. Pokud jde o ostatní poskytovatele platebních služeb, pak pro ně má vymezení pověřeného zástupce význam zejména z hlediska předmluvních informačních povinností.

■ **Skupina**

V odst. 2 písm. j) byl vymezen pojem skupina, kdy samotné vymezení tohoto pojmu navazuje na prováděcí nařízení č. 241/2014 k nařízení CRR (č. 575/213). Vychází se přitom z toho, že člena skupiny mohou mimo jiné tvořit družstva podle čl. 4 nařízení 241/2014, dále spořitelny dle čl. 5, vzájemné instituce dle čl. 6 nebo podobné instituce dle čl. 7. Bod 3 pak mluví na otázky personálního propojení.

■ **Platební systém**

V odst. 2 písm. k) byl zakotven pojem platební systém. Zde se vychází ze směrnice o platebních službách, zatímco platební systémy podle směrnice

ce 98/26/ES označuje zákon jako platební systémy s neodvolatelností zúčtování.

■ Plátce a příjemce

V odst. 3 písm. a) a b) lze nalézt definici pojmu plátce a příjemce. Zákonodárce zde pamatuje i na možnost, že by plátcem i příjemcem byla ta-táž osoba. Pamatováno je i na situaci, kdy na jedné straně platební transakce splývá osoba plátce nebo příjemce s osobou poskytovatele. Tak tomu bude v případech, kdy poskytovatel provádí platbu svým jménem (plní svůj vlastní dluh) nebo platbu svým jménem přijímá (přijímá plnění své vlastní pohledávky). Koncepce zákona pak vychází z toho, že tato skutečnost sama o sobě nic nemění na tom, že taková operace má charakter platební transakce, avšak na jedné její straně nevznikají z důvodu totožnosti subjektů vzájemná práva a povinnosti mezi plátcem a jeho poskytovatelem nebo mezi příjemcem a jeho poskytovatelem.

■ Platební příkaz

V odst. 3 písm. c) je obsažen pojem platební příkaz. Pod tímto pojmem lze chápat **právní jednání uživatele, kterým se iniciuje platební transakce**. Platební příkaz může vyjít od plátce i od příjemce a v závislosti na tom se rozlišují **platební příkazy iniciované plátcem a platební příkazy iniciované příjemcem**. **Platební příkaz je tedy právní jednání adresované, jehož adresátem je vždy příslušný poskytovatel**. O platební příkaz nejde tehdy, jestliže chybí vůle uživatele nebo nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit obsah platebního příkazu. Bude-li např. platební příkaz vynucen, pak se o platební příkaz nejedná, jelikož chybí vůle plátce. Je však třeba dodat, že zákon sám formu platebního příkazu neupravuje. Lze ještě uvést, že pokyn k provedení platební transakce v sobě musí zahrnovat určení přesné částky platební transakce a určení příjemce. Pokud by se tak nestalo, jedná se o pokyn neurčitý a poskytovatel není řádně instruován o tom, jakou platební transakci má vlastně provést.

■ Den valuty

V odst. 3 písm. d) je zakotven pojem den valuty. Tento pojem je definován jako okamžik, který poskytovatel použije pro účely výpočtu úroku z bezhotovostních peněžních prostředků odepsaných

z platebního účtu nebo na něj připsaných. Ve své podstatě to znamená, že **dnem valuty je stanoven okamžik, od kterého poskytovatel bezhotovostní peněžní prostředky na platebním účtu přestává uročit u odchozích platebních transakcí, resp. okamžik, od kterého poskytovatel bezhotovostní peněžní prostředky na platebním účtu začíná uročit u příchozích platebních transakcí**. Smyslem zavedení tohoto pojmu je zabránit poskytovateli, aby odpíral uživateli úroky v době, kdy má peněžní prostředky k dispozici, anebo aby účtoval uživateli úroky v době, kdy mu již peněžní prostředky nedluží.

■ Referenční směnný kurz a referenční úroková sazba

V odst. 3 písm. e) a f) jsou definovány pojmy referenční směnný kurz a referenční úroková sazba. V případě pojmu referenční směnný kurz se má za to, že se jedná o **směnný kurz, který pochází z veřejně přístupného zdroje nebo který byl poskytovatelem zpřístupněn**. U pojmu referenční úroková sazba jde o pojem, kdy se jedná o **úrokovou sazbu, která vychází z veřejně přístupného zdroje**. Nežádka však bývá kladena otázka, zda musí být tyto referenční veličiny určeny objektivně, nezávisle na vůli poskytovatele, nebo zda může poskytovatel jejich výši jednostranně ovlivňovat. V této věci nepanuje jednotný názor a konečnou odpověď na tuto otázku může přinést až judikatura.

■ Jedinečný identifikátor

V odst. 3 písm. g) je obsažen pojem jedinečný identifikátor. Jedná se o údaj, **prostřednictvím kterého je označen uživatel nebo jeho platební účet**. Prakticky se jedná zejména o číslo účtu, přičemž vymezení jedinečného identifikátoru má význam pro posouzení, zda byla příslušná platební transakce provedena správně.

■ Pracovní den a provozní doba

V odst. 3 písm. i) a j) jsou zavedeny pojmy pracovní den a provozní doba. V případě pracovního dne se jedná o den nebo o část dne, **kdy poskytovatel plátce nebo poskytovatel příjemce obvykle vykonává činnosti potřebné pro provedení konkrétní platební transakce**. Nepřekvapí, že lhůty delší než jeden den jsou v zákoně vymezeny pomocí počtu pracovních dní. Ohledně lhůt krat-

ších než jeden den je stanoveno, že běží pouze během provozní doby poskytovatele. Lze dodat, že při vymezení pracovního dne a pracovní doby zkonodárce bere v úvahu to, zda jsou skutečnosti rozhodné pro vymezení těchto pojmů dodatečně zřejmé i z pohledu samotného uživatele. Zákonem č. 129/2022 Sb. **dochází s účinností od 1. 7. 2022 k upřesnění definice „pracovního dne“** v § 2 odst. 3 písm. i) zákona, aby nedocházelo k záměnam mezi běžně chápaným významem slovního spojení „pracovní den“ a pracovním dnem pro provádění platebních transakcí.

■ Osoby oprávněně pobývající v členském státě

V odst. 3 písm. k) došlo k zakotvení pojmu osoby oprávněně pobývající v členském státě. Toto ustanovení odkazuje na legislativu všech ostatních členských států a oprávněný pobyt na jejich území. Z toho důvodu je samotná definice tohoto pojmu poměrně složitá. Částečně je složena z odkazů na zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, zákon č. 325/1999, o azylu, zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců a zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Dále se mezi oprávněné osoby pobývající pro účely zákona počítají i osoby požívající imunit či výsad podle mezinárodního práva. Občané členských států, včetně ČR, jsou pak spolu s rodinnými příslušníky zahrnuti ve zvláštní kategorii, nicméně je nutno zohlednit skutečnost, že ne každá osoba oprávněně pobývající v členském státě je oprávněna získat základní platební účet. Díky tomu zřejmě ke správnému výkladu tohoto ustanovení opět napomůže až příp. judikatura.

■ Ověření

V odst. 3 písm. l) je definován pojem ověření. Tento pojem vychází z toho, že při vzniku smluvního vztahu je poskytovatel povinen **uživatele identifikovat v souladu s § 7 zákona proti praní špinavých peněz**. Při provádění platebních transakcí je třeba následně ověřit, že platební příkazy dává uživatel, kterým je např. majitel platebního účtu nebo jiná oprávněná osoba. Je tak třeba ověřit **tožnost uživatele nebo oprávněné použití bezpečnostních prvků uživatele**. Na tento pojem dále

navazuje pojem osobní bezpečnostní prvek dle § 2 odst. 3 písm. m) zákona i silné ověření uživatele dle § 223 odst. 3 zákona.

■ Osobní bezpečnostní prvek

V odst. 3 písm. m) byl vložen pojem osobní bezpečnostní prvek, kdy se takto jedná o **jakýkoliv prvek, který poskytovatel poskytl uživateli za účelem ověření**. Část odborné veřejnosti v této souvislosti zastává názor, že vzájemná návaznost definic ověření a osobního bezpečnostního prvku je do jisté míry definice kruhem. Je tomu tak proto, že ověření je postup, kterým se ověřuje oprávněné použití osobního bezpečnostního prvku. Osobní bezpečnostní prvek je prvek, který poskytovatel poskytl uživateli za účelem ověření. Z toho důvodu platí, že **ověření ověřuje použití osobního bezpečnostního prvku a zároveň osobní bezpečnostní prvek implikuje ověření**.

■ Citlivý údaj o platbách

V odst. 3 písm. n) je zakotven pojem citlivý údaj o platbách. Jedná se o pojem, který je z hlediska samotné definice poměrně neurčitý a široký. Má se jednat o jakýkoliv údaj, **který může být použit k podvodu v oblasti platebních služeb**. Část odborné veřejnosti zastává názor, že citlivým údajem o platbách jsou především osobní bezpečnostní prvky a příp. jiné údaje, které mohou být použity k podvodům v oblasti platebních služeb. Konečnou (a správnou) odpověď na tyto otázky však může přinést opět jen relevantní judikatura. Mezi tím zákonem č. 129/2022 Sb. **došlo s účinností od 1. 7. 2022 k nahrazení slova „podvod“ v rámci celého zákona slovy „podvodné jednání“**. Smyslem této změny je možná záměna se skutkovou podstatou podvodu dle trestního zákoníku, ačkoli o tu se v souvislosti s poskytováním platebních služeb nemusí takto vždy jednat.

■ Úvěr

V odst. 3 písm. o) byl definován pojem úvěr. Pro účely tohoto zákona je nutno upozornit, že definice úvěru se liší od úvěru vymezeného v § 2395 občanského zákoníku. Tomu pak odpovídá i skutečnost, že definice tohoto pojmu zavedená v tomto zákoně odpovídá koncepčně spíše definici úvěru, který je používán v zákoně o bankách.

■ Zúčtování

V odst. 4 písm. a) je obsažena definice pojmu zúčtování. Tento pojem pak zahrnuje **započtení vzájemných pohledávek a samotný převod peněžních prostředků**. Koncepce umožňuje, že systém může oba postupy kombinovat. To v konečném důsledku znamená, že nejdříve vypočte čisté pozice a výsledný výrazně nižší počet transakcí následně provede. Systém také může provádět jen tzv. gross settlement, tj. provést každý převod peněžních prostředků, aniž by nejdříve započítával vzájemné pohledávky svých účastníků.

■ Příkaz k zúčtování

V odst. 4 písm. b) je zakotvena definice pojmu příkaz k zúčtování. Jedná se o situaci, kdy **systém nevypovídá pouze příkazy svých vlastních účastníků, nýbrž i účastníků z propojeného systému. V konečném důsledku by pak všechny tyto příkazy měly být provedeny bez ohledu na zahájení insolvenčního řízení týkajícího se účastníků ve vlastním systému nebo propojeném systému (včetně jeho provozovatele, neboť někdy je to provozovatel, kdo zadává příkazy do druhého systému).**

■ Ústřední protistrana

V odst. 4 písm. c) lze nalézt definici pojmu ústřední protistrana. Tato protistrana **vystupuje jako protistrana původních stran kontraktu, který byl po novaci rozdělen na dva nové, tj. vystupuje zde jako kupující vůči prodávajícímu a jako prodávající vůči kupujícímu.**

Zákonem č. 298/2021 Sb. dochází v § 2 odst. 4 písm. c) zákona k úpravě definice ústřední protistrany. Lze uvést, že stejně jako v případě zákona o podnikání na kapitálovém trhu je tato změna dána úpravou směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. 5. 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry. Nově se tak nevymezuje ústřední protistrana samostatně v zákoně, nýbrž se přebírá definice z nařízení EMIR. S ohledem na to, že pojem „ústřední protistrana“ byl v zákoně použit pouze jednou, se upouští v jeho rámci od zavedení definice a k úpravě významu toho pojmu dochází v § 111 zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Nově také může být účastníkem platebního systému s neodvolatelností zúčtování každý účast-

ník ústřední protistrany, která má povolení v EU, tj. získala povolení k činnosti dle čl. 17 nařízení EMIR.

■ Zúčtovatel

V odst. 4 písm. d) nalezneme definici pojmu zúčtovatel. Tím je ten, kdo **vede účet účastníkům platebního systému s neodvolatelností zúčtování**. Zúčtovatelem je dle tohoto zákona proto každý, kdo daný účet vede. Přitom se má jednat o účet, na kterém je prováděno zúčtování, přičemž zúčtovatel vede zpravidla účty jednotlivým účastníkům platebního systému na své účetní straně pasiv.

■ Clearingová instituce

V odst. 4 písm. e) zákonodárce zakotvil pojem clearingová instituce. Clearingovou institucí je ten, **kdo provádí zúčtování započtením vzájemných pohledávek účastníků platebního systému s neodvolatelností zúčtování**. Není přitom rozhodné, jaké formální povolení k činnosti ten který subjekt má, zda jde o právnickou nebo fyzickou osobu apod. Pro účely tohoto zákona je clearingovou institucí kdokoli, kdo danou činnost fakticky vykonává.

■ Provozní den

V odst. 4 písm. f) je definován pojem provozní den. Zúčtovací cyklus neboli provozní den **začíná většinou v odpoledních hodinách jednoho dne a končí v odpoledních hodinách dalšího dne**. K tomuto dennímu i nočnímu cyklu jsou pak vztaženy i další úkony související se zúčtováním příkazů, čímž má být nastolena vyšší jistota řádného zúčtování (resp. ochrana systémů) v případě insolvence některého z účastníků. Provozní den je z toho důvodu vymezen zcela přesně v pravidlech systému, aby nenastaly pochybnosti o tom, jak dlouho trvá a kdy přesně nastává.

§ Judikatura

● **Podle zákona o platebním styku účinného v době, kdy byl skutek spáchán, se platebním prostředkem rozumí [§ 2 odst. 1 písm. d)] zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi poskytovatelem a uživatelem, které jsou vztaženy k osobě uživatele a kterými uživatel dává platební příkaz.**

Podle citovaného zákona **se platebním příkazem rozumí [§ 2 odst. 3 písm. d)] pokyn poskytovateli, jímž plátce nebo příjemce žádá o provedení platební transakce.**

Podle důvodové zprávy k výše uvedenému zákonu o platebním styku je pojem platebního prostředku ve směrnici (pozn.: v té, která byla do tohoto zákona transponována) i v zákoně o platebním styku vymezen široce, aniž by však toto vymezení z důvodu dynamického rozvoje v oblasti informačních a komunikačních technologií zacházelo do konkrétních podrobností. **Pod pojem platebního prostředku spadají jak hmotné předměty jako např. platební karty, tak i soubory dohodnutých postupů jako použití osobních čísel (PIN) nebo hesel nebo softwarové vybavení (např. platební aplikace v počítači nebo v mobilním telefonu nebo podobném elektronickém zařízení). Za platební prostředek však nelze považovat papírový formulář platebního příkazu.**

Předmětný výplatní šek jistě vyhovoval definici zařízení nebo souboru postupů dohodnutých mezi poskytovatelem a uživatelem, které jsou vztaheny k osobě uživatele a kterými uživatel dává platební příkaz. Výplatní šek, který obviněný J. H. a spoluobviněný Z. D. obdrželi ve sběrně druhotných surovin za odevzdaný odpad a který je opravňoval k přijetí částky v něm uvedené, představoval platební příkaz jako pokyn provozovatele sběrně druhotných surovin, aby poskytovatel, tj. Česká pošta, provedl platební transakci a vyplatil majiteli výplatního šeku, resp. osobě v tomto šeku uvedené, určenou finanční částku. Nejvyšší soud se ztotožňuje se státním zástupcem, že pojem platební příkaz nelze zaměňovat za pojem papírový formulář platebního příkazu. Papírový formulář platebního příkazu nutno chápat toliko jako prostředek k zadání platebního příkazu, jako jeden ze způsobů, jak platební příkaz zadat. Je naprosto logické, že pouhá pomůcka sloužící k usnadnění procesu zadávání platebních příkazů, jež se zcela běžně vyskytuje na přepážkách bank, je z okruhu platebních prostředků vyloučena. Papírový formulář platebního příkazu nelze vnímat jako obdobu platební karty či platební aplikace v počítači. Nelze jej považovat za zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi poskytovatelem a uživatelem, které jsou vztaheny k osobě uživatele a kterými uživatel dává platební příkaz. V posuzované věci předmětný výplatní šek spadal pod definici platebního prostředku uvedenou v zákoně o platebním styku, přičemž v konkrétní situaci a souvislostech jeho listinná podoba neevokuje automaticky (bez dalšího) závěr o tom, že jde toliko o papírový formulář platebního příkazu jako pouhý prostředek k zadání platebního příkazu. I šeky a směnky mají listinnou podobu, přitom o tom, že mají charakter platebního prostředku, nevystávají pochybnosti.

Z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 8 Tdo 806/2018

● Vymezení peněžních prostředků v rámci českého právního řádu lze najít v ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, podle kterého **se za peněžní prostředky považují bankovky, mince, bezhotovostní peněžní prostředky a elektronické peníze.** Peněžní prostředky a jejich emise v rámci České republiky spadají pod pravomoc České centrální banky, a to na základě ustanovení § 12 a § 13 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, podle kterých **jenom Česká národní banka má výhradní právo vydávat bankovky a mince české koruny, která je oficiální zákonnou peněžní jednotkou České republiky.** Jak i sám žalobce uvádí, **bitcoin je virtuální neregulovanou měnou, která nespadá pod regulaci a dohled žádné centrální banky ve světě.** To je ostatně i jejím hlavním principem, který ji odlišuje od tradičních měn emitovaných centrálními bankami. Je zřejmé, že bitcoin nelze považovat za bankovku či minci. **Co se týče elektronických peněz, ty jsou dále rozvedeny v ustanovení § 4 odst. 1 zákona o platebním styku,** podle kterého jde o peněžitou hodnotu, která (1) představuje pohledávku vůči tomu, kdo ji vydal, (2) je uchovávána elektronicky, (3) je vydávána proti přijetí peněžních prostředků za účelem provádění platebních transakcí a (4) je přijímána jinou osobou než tím, kdo ji vydal. Ve shodě se stanoviskem České národní banky z 10. 2. 2014 je soud přesvědčen, že bitcoin nepředstavuje pohledávku vůči tomu, kdo ji vydal. Primárně se vůbec nejedná o pohledávku. I pokud by snad bitcoin pohledávku představoval, není známo, kdo ji vydal a vůči komu je vystavena. **Proto bitcoiny nepředstavují bezhotovostní peněžní prostředky ani elektronické peníze.** Ani podle definice peněžních prostředků obsažené v § 2 odst. 1 zákona o platebním styku nelze bitcoiny považovat za peněžní prostředky, resp. peníze ve smyslu § 4 odst. 1 písm. ze) zákona o daních z příjmů.

Z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 3. 2022, sp. zn. 30 Af 41/2020

§ 3

Platební služba

(1) Platební službou je

- a) služba umožňující vložení hotovosti na platební účet vedený poskytovatelem,
- b) služba umožňující výběr hotovosti z platebního účtu vedeného poskytovatelem,
- c) provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává platební příkaz

1. plátce,
2. příjemce, nebo
3. plátce prostřednictvím příjemce, jestliže poskytovatel neposkytuje uživateli převáděné peněžní prostředky jako úvěr,
- d) provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává platební příkaz
  1. plátce,
  2. příjemce, nebo
  3. plátce prostřednictvím příjemce, jestliže poskytovatel poskytuje uživateli převáděné peněžní prostředky jako úvěr,
- e) vydávání a správa platebních prostředků a, je-li uživatel příjemcem, předávání platebního příkazu a zpracování platebních transakcí,
- f) provedení převodu peněžních prostředků, při němž plátce ani příjemce nevyužívají platební účet u poskytovatele plátce (poukazování peněz),
- g) služba nepřímého dání platebního příkazu,
- h) služba informování o platebním účtu.

(2) O provedení převodu peněžních prostředků se jedná i v případě bezhotovostního obchodu s cizí měnou, nejde-li o činnost, která je investiční službou podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu. Bezhotovostním obchodem s cizí měnou se pro účely tohoto zákona rozumí nákup nebo prodej peněžních prostředků v české nebo cizí měně za peněžní prostředky od uživatele přijaty nebo uživateli dány k dispozici bezhotovostně, s výjimkou směny měn podle § 254a a nákupu, ke kterému dal plátce platební příkaz prostřednictvím příjemce a u něhož jsou peněžní prostředky plátcí vyplaceny v hotovosti.

(3) Platební službou není

- a) přeprava, sběr, zpracování a doručení bankovek a mincí,
- b) směnárenská činnost,
- c) vydávání ani platba prováděná prostřednictvím
  1. šeků, směnek nebo cestovních šeků,
  2. papírových poukázek na zboží nebo služby,
  3. poštovních poukazů podle zákona upravujícího poštovní služby,

4. prostředků, které jsou určeny pouze k zaplacení zboží nebo služeb v prostorách využívaných vydavatelem prostředku nebo zboží nebo služeb úzce vymezenému okruhu dodavatelů anebo k zaplacení úzce vymezeného okruhu zboží nebo služeb,
5. prostředků, kterými lze dát příkaz pouze k vnitrostátní platbě a které jsou určeny pouze k zaplacení stravování poskytovaného podle zákona upravujícího daně z příjmů jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů, je-li nepeněžité plnění poskytováno na základě smlouvy mezi dodavatelem a tím, kdo tyto prostředky vydal,
6. prostředků, kterými lze dát příkaz pouze k vnitrostátní platbě a které jsou určeny pouze k zaplacení nepeněžitého plnění poskytovaného zaměstnavatelem zaměstnanci nebo jeho rodinnému příslušníkovi z fondu kulturních a sociálních potřeb, ze sociálního fondu, ze zisku po jeho zdanění anebo na vrub výdajů, které nejsou výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a ve formě, která je podle zákona upravujícího daně z příjmů osvobozena od daně, je-li nepeněžité plnění poskytováno na základě smlouvy mezi dodavatelem a tím, kdo tyto prostředky vydal,
7. prostředků, kterými lze dát příkaz pouze k vnitrostátní platbě a které jsou určeny pouze k výplatě **dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky státní sociální pomoci**,
- d) platba prováděná
  1. mezi poskytovateli nebo jejich pověřenými zástupci na jejich vlastní účet,
  2. v rámci podnikatelského seskupení bez účasti nebo zprostředkování osoby mimo toto podnikatelské seskupení,
  3. v rámci platebního systému nebo systému pro vypořádání obchodů s cennými papíry mezi účastníky tohoto systému a poskytovateli nebo mezi účastníky tohoto systému navzájem,

4. v rámci správy cenných papírů,
  5. v rámci správy cizího majetku podle zákona upravujícího výkon advokacie, zákona upravujícího činnost notářů nebo podle zákona upravujícího činnost soudních exekutorů,
  6. osobou, která jedná jménem plátce, nebo příjemce při nákupu nebo prodeji zboží nebo poskytování nebo čerpání služeb, nebo osobou, která na účet plátce, nebo příjemce zprostředkovává takový nákup, prodej, poskytování nebo čerpání, a to jedná-li se o platbu vyplývající z tohoto nákupu, prodeje, poskytování nebo čerpání,
- e) platba prováděná poskytovatelem služby elektronických komunikací nebo operátorem podle zákona o elektronických komunikacích, jestliže částka platby odpovídá nejvýše 50 eurům, celková částka plateb, ke kterým dal příkaz jeden koncový uživatel, provedených za 1 měsíc odpovídá nejvýše 300 eurům a
1. platba slouží k zaplacení za hlasové služby nebo zboží nebo služby, které jsou vytvořeny a dodány v digitální podobě, jejichž použití nebo spotřeba jsou omezeny na technické zařízení a jejichž součástí není použití nebo spotřeba fyzického zboží nebo služeb, nebo
  2. platba je prováděna prostřednictvím elektronického komunikačního zařízení za účelem zaplacení za vstupenky nebo jízdenky nebo za charitativním účelem,
- f) vyplacení hotovosti
1. dodavatelem zboží nebo služby zákazníkovi při placení za zboží nebo službu nad rámec tohoto placení (cashback),
  2. pomocí bankomatu osobou jednajícím jménem vydavatele platebního prostředku, jestliže tato osoba neposkytuje jiné platební služby,
- g) služba poskytovatelů technických služeb, kteří podporují poskytování platebních služeb, aniž by peněžní prostředky, které jsou předmětem platby, přecházely do jejich držby, nejde-li o službu nepřímého dání platebního příkazu nebo službu informování o platebním účtu.

komentář k § 3

■ Definice platební služby

V odst. 1 je zakotvena definice platební služby, kdy se jedná o transpozici přílohy směrnice o platebních službách. Nutno dodat, že samotné vymezení platebních služeb je poměrně široké, když zákon rozlišuje celkem osm druhů platebních služeb. Toto rozlišení má význam zejména pro rozsah povolení k činnosti platební instituce (pro různé platební služby jsou takto v rámci povolovacího řízení stanoveny různé požadavky, ponejvíce v oblasti kapitálu). V návaznosti na to pak druhá směrnice o platebních službách zavedla dvě nové platební služby – nepřímé dání platebního příkazu a poskytování informací o platebním účtu. **Nově zavedena je také definice tzv. *acquiringu platebních transakcí, která spočívá v předávání platebních příkazů a zpracování platebních transakcí pro příjemce.***

■ Bezhotovostní obchody s cizí měnou

V odst. 2 je výslovně uvedeno, že převodem, a tedy platební službou, jsou pro účely tohoto zákona i bezhotovostní obchody s cizí měnou. Třeba uvést, že platební službou je činnost uvedená v odst. 1 nebo 2, pakliže se nejedná o některý z případů uvedených v odst. 3, ve kterém je obsažena negativní definice platebních služeb. Půjde tak zejména o platby, které jsou celé provedeny pouze v hotovosti bez účasti či zprostředkování jinou osobou odlišnou od plátce a příjemce. Dále půjde o transakce prováděné prostřednictvím některých papírových platebních nástrojů, jako jsou např. směňky, šeky, poštovní poukazy dle zákona o poštovních službách apod. Zákonem č. 129/2022 Sb. dochází s účinností od 1. 7. 2022 k úpravě odkazu, neboť text stávajícího § 254 odst. 3 se nově přesouvá do § 254a zákona.

■ Platby vyňaté z režimu platebních služeb

V odst. 3 zákonodárce kromě již zmíněné negativní definice platebních služeb zakotvil, že **nejde-li o platební službu, je používán obecný pojem platba namísto pojmu platební transakce.** V odst. 3 písm. a) je stanoveno, že **platební službou není služba hotovostního oběhu, kdy z režimu platebních služeb jsou takto vyňaty převa, sběr, zpracování a doručení bankovek**

a mincí. Charakteristickým rysem těchto činností je skutečnost, že celý proces probíhá v hotovosti a přepravované bankovky a mince jsou v jeho průběhu identické. Poněkud jiný charakter může mít služba spočívající ve zpracování bankovek a mincí, kdy zákon definuje zpracování tuzemských bankovek a mincí jako činnost spočívající v jejich rozřídění dle nominálních hodnot, v kontrole jejich počtu, v kontrole jejich platnosti a pravosti apod.

Platební službou není též dle odst. 3 písm. b) směnárská činnost. Směnárská činnost spočívá v provádění směnárských obchodů podnikatelským způsobem, přičemž směnárským obchodem je jednak směna hotovosti nebo šeku za hotovost nebo šek znějící na jinou měnu a dále též nákup hotovosti nebo šeku. Oproti tomu směnárským obchodem není vyplácení hotovosti prostřednictvím služby cash back ani služba DCC.

V odst. 3 písm. c) bod 1 **se dále za platební službu nepovažují směnky, šeky, cestovní šeky v listinné podobě.** Toto ustanovení zákona lze však považovat za sporné, jelikož platí, že stejně jako lze platební příkaz dát papírovým platebním příkazem, není důvod, aby nebylo možno ho dát prostřednictvím šeku, příp. směnky. Správnou aplikaci tohoto ustanovení zákona bude tedy opět muset pomoci nastolit zřejmě judikatura.

V odst. 3 písm. c) bodu 2 **se dále za platební službu nepovažují papírové poukázky.** V praxi se tak jedná zejména o papírové stravenky, papírové poukázky na různé zaměstnanecké výhody apod. Nejedná se však o poukázku dle § 1939 a násl. občanského zákoníku. Platební službou dle odst. 3 písm. c) bodu 3 dále není poštovní poukaz. Důvodem je skutečnost, že služba poštovního poukazu podléhá zvláštní právní úpravě jako poštovní služba v zákoně o poštovních službách. Tento zákon definuje poštovní poukaz jako poštovní službu, jejímž účelem je dodání poukazované peněžní částky, když k úplatnému poskytování služby poštovního poukazu se vyžaduje živnostenská oprávnění a poštovní licence nebo tzv. zvláštní poštovní licence.

V odst. 3 písm. c) bodu 4 **se za platební službu dále nepovažuje omezená síť.** Jedná se o úzce vymezený okruh dodavatelů, příp. zboží či služeb, kde je třeba posuzovat případ od případu. Např. platební prostředky, kterými lze platit různým

obchodníkům v rámci jednotlivého obchodního domu, obchodníkům v rámci obchodního řetězce apod. Třeba uvést, že úzce vymezená akceptační síť obchodníků však nutně neznamená naprostou neměnnost takové sítě, kdy příkladem mohou být některé typy palivových karet, které představují omezený okruh zboží a služeb.

V odst. 3 písm. c) bodech 5 a 6 **se za platební službu nepovažují elektronické stravenky a benefit karty.** Oba typy těchto nástrojů jsou takto vyňaty za předpokladu, že splňují podmínky pro osvobození od daně dle zákona o daních z příjmů.

V odst. 3 písm. c) bodu 7 **nejsou za platební službu považovány ani sociální karty.** Vychází se z toho, že dávku v hmotné nouzi lze vyplatit mimo jiné prostřednictvím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě dle zákona o pomoci v hmotné nouzi. Bude-li možno prostřednictvím takové poukázky dát příkaz pouze k vnitrostátní platbě, pak vydání této poukázky ani platba prostřednictvím této poukázky není platební službou bez ohledu na to, zda má např. taková poukázka elektronickou podobu.

V odst. 3 písm. d) **je obsažen poměrně nesourodý výčet plateb, které jsou vyňaty z režimu platebních služeb.** Konkrétně pak v odst. 3 písm. d) bodu 1 jde o platební transakce mezi poskytovateli, kdy za platební službu se nepovažuje provádění plateb mezi poskytovateli nebo jejich pověřenými zástupci na jejich vlastní účet. Půjde o platby, v nichž plátcem i příjemcem je poskytovatel nebo jeho obchodní zástupce. I když toto ustanovení hovoří o poskytovatelích, lze se domnívat, že má na mysli spíše osoby oprávněné poskytovat platební služby. Díky tohoto ustanovení byla převzata z druhé směrnice o platebních službách, aniž by však bylo vzato v úvahu, že zákon na rozdíl od směrnice používá výraz „poskytovatel“ převážně jako soukromoprávní označení smluvní strany, nikoli jako označení osoby, která je oprávněna poskytovat platební služby z hlediska veřejného práva. Vzhledem k povinnosti eurokonformního výkladu a k definici poskytovatele platebních služeb v čl. 1 odst. 1 směrnice PSD2 je nutno poskytovatelem ve smyslu komentovaného ustanovení rozumět osobu oprávněnou poskytovat platební služby. Konečně slovo ohledně správnosti takového výkladu však může opět přinést až relevantní judikatura.

V odst. 3 písm. d) bodu 2 **jsou z režimu platebních služeb vyňaty také vnitrokoncernové platební transakce.** Jde o platební transakce prováděné v rámci podnikatelského seskupení bez účasti nebo zprostředkování osoby stojící mimo toto podnikatelské seskupení. Vzhledem k tomu, že zákon pojem „podnikatelské seskupení“ nedefinuje, uplatní se jeho výklad na poměrně široký okruh vazeb mezi osobami. Jedná se tak o platby mezi mateřským podnikem a jeho dceřiným podnikem, nebo mezi dceřinými podniky téhož mateřského podniku. Mělo by však platit, že platba od plátce k příjemci bez jakéhokoliv zprostředkování není nikdy platební službou.

V odst. 3 písm. d) bodu 3 **jsou z režimu platebních služeb vyňaty rovněž platební transakce v rámci platebního nebo vypořádacího systému.** Takto jsou vyloučeny platební transakce prováděné v rámci platebního systému pro vypořádání obchodů s cennými papíry. Tato výjimka se však uplatní nejen pro platební systémy s neodvolatelností zúčtování a vypořádací systémy s neodvolatelností vypořádání, ale s ohledem k obecné formulaci tohoto ustanovení i pro platební a vypořádací systémy, které výhody neodvolatelnosti nepožívají.

V odst. 3 písm. d) bodu 4 **je z režimu platebních služeb dále vyňata taktéž správa cenných papírů.** Jedná se např. o výplatu dividend, výnosů nebo jiných příjmů apod. V odst. 3 písm. d) bodu 5 je z režimu platebních služeb rovněž vyňata správa cizího majetku. Jedná se o případy placení prostřednictvím tzv. advokátní nebo notářské úschovy nebo úschovy u soudního exekutora podle notářského řádu, zákona o advokacii či exekučního řádu. Nutno dodat, že výčet je taxativní a z toho důvodu nespádá pod tuto výjimku správa cizího majetku dle příslušných ustanovení občanského zákoníku. V odst. 3 písm. d) bodu 6 je z režimu platebních služeb vyňato také obchodní zastoupení. Jedná se o situaci, kdy mezi plátcem a příjemcem sice vstupuje třetí osoba, která pro ně určitým způsobem zajišťuje přesun peněžních prostředků od plátce k příjemci, ale tato osoba se současně podílí na uzavření smlouvy zakládající podkladový právní vztah mezi plátcem a příjemcem – buď tím, že při uzavření této smlouvy jedná jménem jedné ze smluvních stran anebo uzavření

této smlouvy pro jednu smluvní stranu zprostředkovává. Zákon na tomto místě požaduje, aby daná osoba jednala buď jménem plátce anebo příjemce. Jedná-li při uzavření smlouvy jménem plátce i příjemce, pak výjimku aplikovat nelze. To platí obdobně při zprostředkování uzavření smlouvy.

V odst. 3 písm. e) je zakotveno, že **platební službou není též digitální obsah.** Platby prováděné poskytovatelem služby elektronických komunikací nebo operátorem podle zákona o elektronických komunikacích jsou takto vyňaty z působnosti zákona, jestliže nepřekročí zákonem stanovený limit. Pod pojmy digitální obsah a hlasové služby lze takto podřadit nákup vyzváněcích tónů, aplikací, informačních služeb jako jsou zprávy o počasí apod. Totéž platí o platbách prostřednictvím mobilního telefonu za účelem nákupu jízdenek nebo vstupenek a dárcovské SMS. V odst. 3 písm. f) jsou z režimu platebních služeb vyňaty dva případy vyplacení hotovosti.

V odst. 3 písm. f) bodu 1 jde o **cash back**, tj. výběry hotovosti na pokladně dodavatele zboží či služeb, kdy kupující platí platebním prostředkem za nákup např. v supermarketu, avšak platí víc, než je cena nákupu, přičemž obdrží rozdíl mezi cenou nákupu a zaplacenou částkou zpět v hotovosti.

V odst. 3 písm. f) bodu 2 jsou takto **vyňati z režimu platebních služeb nezávislí provozovatelé bankomatů, kdy tato osoba není stranou smlouvy s uživatelem vybírajícím peníze z účtu, ale jedná jako zástupce poskytovatele.** Otázkou ovšem zůstává, proč má mít vztah mezi uživatelem a provozovatelem bankomatu odlišný právní režim v závislosti na tom, zda je provozovatel bankomatu „nezávislý“ anebo naopak „závislý“. Na tyto a další otázky však důvodová zpráva odpověď nepodává. V odst. 3 písm. g) jsou z režimu platebních služeb vyňaty technické služby. Půjde např. o činnost spočívající ve zpracování a uchovávání údajů, o svěřenecké služby a služby na ochranu soukromí, ověřování údajů a totožnosti apod. Těmito službami není nepřímé dání platebního příkazu ani služba informování o platebním účtu. Charakteristickým znakem těchto služeb je skutečnost, že se poskytují nikoli uživatelům, nýbrž poskytovatelům v souvislosti s tím, že oni poskytují platební služby uživatelům.

DŮLEŽITÉ

Zákonem č. 152/2025 Sb. **se s účinností od 1. 10. 2025 v § 3 odst. 3 písm. c) zákona upravuje, že platební službou není vydávání ani platba prováděná prostřednictvím prostředků s příkazem pouze k vnitrostátní platbě a určeným k výplatě dávek pomoci v hmotné nouzi a dávků státní sociální pomoci, přičemž tato právní úprava navazuje na legislativní normu řešící dávku státní sociální pomoci.**

§ Judikatura

● Pokud jde o dovolací námitku týkající se § 3 odst. 3 zákona o platebním styku, **nutno zdůraznit, že Nejvyšší soud vzhledem k tomu, že úvahu, podle níž nejedná-li se o platební službu, nejedná se ani o platební prostředek, neshledává správnou, nepovažuje odkaz na negativní vymezení platební služby v daných souvislostech za relevantní. Zákon o platebním styku pojem platební služba neučinil součástí definice platebního prostředku.** Jak bylo výše uvedeno, platebním prostředkem se rozumí zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi poskytovatelem a uživatelem, které jsou vztaženy k osobě uživatele a kterými uživatel dává platební příkaz. Platební službou naproti tomu je [§ 3 odst. 1]: služba umožňující vložení hotovosti na platební účet vedený poskytovatelem [písm. a)], služba umožňující výběr hotovosti z platebního účtu vedeného poskytovatelem [písm. b)], provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává platební příkaz plátce, příjemce nebo plátce prostřednictvím příjemce, jestliže poskytovatel neposkytuje uživateli převáděné peněžní prostředky jako úvěr [písm. c)], provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává platební příkaz plátce, příjemce nebo plátce prostřednictvím příjemce, jestliže poskytovatel poskytuje uživateli převáděné peněžní prostředky jako úvěr [písm. d)], vydávání a správa platebních prostředků a zařízení k přijímání platebních prostředků [písm. e)], provedení převodu peněžních prostředků, při němž plátce ani příjemce nevyužívají platební účet u poskytovatele plátce (poukazování peněz) [písm. f)], provedení platební transakce poskytovatelem služeb elektronických komunikací, jestliže je souhlas plátce s provedením platební transakce dáván prostřednictvím elektronického komunikačního zařízení [písm. g)].

Platební prostředek, ať už hmotný (viz „zařízení“, např. platební karta) nebo nehmotný (viz „soubor postupů“, např. zadání sjednaného osobního hesla), je tedy pro-

středek, kterým se uděluje platební příkaz. Platební služba je však již z povahy věci určitou činností na finančním trhu, resp. představuje určité jednání/nakládání s platebními či peněžními prostředky. S ohledem na odlišnost obou pojmů nutno označit poukaz obviněného na důvodovou zprávu k zákonu o platebním styku, podle níž transakce prováděné na základě papírových platebních nástrojů jako jsou směnky, šeky, poštovní poukazy nespadají pod vymezení platební služby, za nepříhodný a závěr obviněného, že nejde-li v případě uvedených papírových nástrojů o platební službu, nejde ani o platební prostředky, za mylný. Jak přílehavě podotknul státní zástupce, zařazení jednotlivých institutů do negativní definice platebních služeb [viz § 3 odst. 3 písm. c) zákona o platebním styku, podle něhož platební službou není (mj.) vydávání šeků, smének nebo cestovních šeků v listinné podobě, papírových poukazek na zboží nebo služby, poštovních poukazů podle zákona upravujícího poštovní služby, platebních prostředků, které slouží pouze k zaplacení zboží nebo služeb v prostorách využívaných vydavatelem platebního prostředku nebo zboží nebo služeb úzce vymezenému okruhu dodavatelů anebo k zaplacení úzce vymezeného okruhu zboží nebo služeb, ani platební transakce jimi prováděná] neznamená, že by tyto instituty neměly charakter platebního prostředku.

Zusnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 8 Tdo 806/2018

§ 4

Elektronické peníze

(1) Elektronickými penězi je peněžní hodnota, která

- a) představuje pohledávku vůči tomu, kdo ji vydal,
- b) je uchovávána elektronicky,
- c) je vydávána proti přijetí peněžních prostředků za účelem provádění platebních transakcí a
- d) je přijímána jinou osobou než tím, kdo ji vydal.

(2) Elektronickými penězi není peněžní hodnota, která může být použita pouze k provedení platby uvedené v § 3 odst. 3 písm. c) bodech 4 až 7 nebo v § 3 odst. 3 písm. e).

k omentář k § 4

Na tomto místě zákona jsou definovány elektronické peníze. Legislativní záměr zde vymezuje elek-